

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

26 noiembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Constantin Gurschi,

Judecători

Iurie Diaconu, Andrei Harghel, Ion Arhiliuc,
Ion Vîlcov,

cu participarea:

procurorului

Nicolae Suvac,

inculpatului

Ternovscki Alexandr,

avocatului

Alexandru Bogos,

reprezentantului

părții vătămate

Vladimir Zarecinev,

interpretului

Tatiana Roșca,

a judecat în ședință publică recursul ordinar împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2013, declarat de avocatul Alexandru Bogos, în numele inculpatului

***Ternovscki Alexandr Victor**, născut la
05 aprilie 1979, originar și locuitor al mun. Chișinău, bd.
Moscova 13, ap.186, cetățean al R. Moldova, fără antecedente
penale.*

în instanța de fond:

Termenul de examinare a cauzei

instanța de apel:

18 decembrie 2008 – 28 mai 2012,

în instanța de recurs:

23 iulie – 02 martie 2013,

08 august – 26 noiembrie 2013.

Procedura de citare legal îndeplinită.

Avocatul și inculpatul au solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Procurorul a optat pentru respingerea recursului.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 mai 2012, Ternovski Alexandr a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 27,190 alin. (5), 310 alin. (1) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei incriminate inculpatului.

Acțiunea civilă înaintată de administratorul procesului de insolabilitate al SRL „Econatur”, Zarecnev Vladimir, privind încasarea pagubei materiale în mărime de 1.673.303 lei și a prejudiciului moral în mărime de 300.000 lei a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

2. În fapt, instanța de fond a constatat că inculpatul Ternovski Alexandr este învinuit că în scopul dobândirii ilicite, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor altei persoane, în noiembrie - decembrie 2005, fără a dispune de dreptul de dispoziție asupra bunurilor, a pregătit un plan infracțional bine gândit și a plasat un anunț privind darea în arendă a două spații comerciale - pavilioane cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău.

În continuare, după acceptarea ofertei menționate de SRL „Econatur”, inculpatul, în vederea realizării intenției sale criminale, prin abuz de încredere, prezentându-se ca proprietar a două spații comerciale - gherete cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău, i-a propus directorului SRL „Econatur”, Varadinov Iordan, să încheie un contract de arendă a gheretelor respective.

Fiind convins că Ternovski Alexandr este în drept de-a contracta darea în arendă Varadinov Iordan a acceptat semnarea contractului.

La 07.12.2005, pentru realizarea intenției sale criminale de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, înșelându-l pe directorului RL „Econatur”, Varadinov Iordan, că este proprietar a două spații comerciale - gherete, cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău, inculpatul, prin abuz de încredere, a încheiat și semnat cu Varadinov Iordan contractul de arendă a spațiilor comerciale menționate pe un termen de un an, începând cu 07.12.2005 până la 07.12.2006, stipulând în pct. 3.1. a contractului drept plata de arendă în sumă de 5000 dolari SUA lunar, respectiv cu prețul contractului de 60.000 dolari SUA, ce conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua semnării contractului echivalau cu 769.800 lei.

Ulterior, din cauze independente de voința inculpatului, intenția acestuia de dobândire și însușire ilicită a bunurilor SRL „Econatur” sub formă de 60.000 dolari SUA, ce echivalau cu 769.800 lei, nu și-au produs efectul și la 20 ianuarie 2006 prin scrisoarea nr. 1/06 SRL „Econatur” 1-a informat și solicitat de la Ternovski Alexandr rezilierea contractului din 07 decembrie 2005, pe motivul insuficienței mijloacelor financiare pentru achitare.

Acuzatorul de stat a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 190 alin. (5) Cod penal, tentativa de însușire în proporții deosebit de mari a bunurilor

săvârșită prin înșelăciune și abuz de încredere, fapte care din cauze independente de voința făptuitorului nu și-a produs efectul.

Ternovski Alexandr se mai învinuiește că, în scopul voalării intenției sale infracționale și redării unui aspect legal a acțiunilor întreprinse la semnarea contractului din 07.12.2005 cu SRL „Econatur”, la 13.05.2006 a înaintat Judecătoria sect. Râșcani o acțiune civilă către SRL „Econatur”, cerând încasarea sumei de 8.258 dolari SUA.

În continuare, fiind participant la procesul civil nr. 2-2109/06 judecat de Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, intentat în baza cererii inculpatului din 13.05.2006, având calitatea de reclamant și întru confirmarea dreptului de dare în arendă a două spații comerciale - pavilioane cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău către SRL „Econatur” prin contractul din 07.12.2005, inculpatul a falsificat și la 01.08.2006 a prezentat ca probă în instanța de judecată contractul de arendă nr. 200 din 01.11.2005 încheiat cu SRL „Extremum” în calitate de arendator.

La 27.10.2006 Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău, în baza documentelor prezentate de către inculpat, fără a cunoaște despre faptul falsificării contractului de arendă nr. 200 din 01.11.2005, a emis hotărârea de a incasa de la SRL „Econatur” în folosul lui Ternovski Alexandr suma de 8.258 dolari SUA care la moment, conform cursului oficial al BNM, echivalau cu 109.264.90 lei.

Hotărârea în cauză, până la intrarea ei în vigoare, a fost atacată cu recurs în Curtea de Apel Chișinău și la 06.02.2007 a fost casată de Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău.

Acuzatorul de stat a încadrat acțiunile inculpatului pe acest episod în baza art. 310 alin. (1) Cod penal, ca falsificarea probelor în procesul civil de către un participant la proces.

Instanța a statuat că acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe pertinente pentru a confirma vinovăția inculpatului în falsificarea contractului de arendă nr. 200 din 01.11.2005, încheiat între Ternovski Alexandr și Isacenco Ion care a și stat la baza înaintării învinuirii atât în temeiul art. 27,195 alin. (2), cât și în conform art. 310 alin (1) Cod penal.

Inculpatul a declarat că contractul nr. 200 din 01.11.2005 a fost semnat de el și directorul pieții „Bogdan Voievod”, care a aplicat și ștampila umedă pe acest contract.

Depozițiile martorului Isacenco Ion, instanța le-a apreciat critic, naive, fără careva sens, fără careva confirmări și dovezi că ștampila a fost pierdută, deoarece aceeași ștampilă a apărut apoi mult mai târziu pe scrisoarea-răspuns a pieții „Bogdan Voievod ” din 10.09.2006 semnată de directorul Isacenco Ion și confirmată prin ștampila „pierdută”, remisă la cererea Judecătoriai Râșcani, mun. Chișinău în cadrul examinării cauzei civile la acțiunea lui Ternovski Alexandr către Varadinov Iordan despre achitarea datoriei pentru arendă, depozițiile martorului Isacenco Ion și versiunea acuzatorului de stat, fiind combătute prin cumulul tuturor probelor administrate în ședința de judecată.

Astfel, prin raportului de expertiză grafologică din 15 mai 2007 s-a constatat

că semnătura în rubrica „Арендодатель” din „Contractul nr. 200 din 01.11.2005” a fost executată de către Isacenco Ion.

Potrivit raportului de expertiză grafologică din 28.08.2007, înscrisurile cifrice și literare din conținutul contractului nr. 200 datat cu 01.11.2005, plasate în rubricile „...с одной стороны и”, „...в лице”, „...на основании”, 1.1, 2.1 „Контрагент” физическое лицо, sunt executate de Ternovski Alexandr. Înscrisurile literare și cifrice din rubricile 1.2, 1.3 și înscrisul cifric - data întocmirii contractului „1.11...5” probabil nu sunt executate de Ternovski Alexandr, dar de o altă persoană. Semnătura din numele lui Ternovski Alexandr din rubrica „Контрагент”, este executată de Ternovski Alexandru.

Aceste concluzii în totalmente combate poziția procurorului și o confirmă pe cea a inculpatului că contractul nominalizat a fost încheiat legal, fără careva falsificări.

Instanța a apreciat critic și depozițiile martorilor Trahtenbroit Eli, Jechiu Valentin și Bodrug deoarece nu corespund realității și sânt lipsite de logică argumentată, sunt contradictorii și fără careva argumente legale. Mai mult, ultimii au confirmat că Varadinov Iordan arenda o încăpere în piața Bogdan Voievod.

Acest fapt este confirmat și de zitiile martorilor Ciuico Valentina și Dolganovscaia Alla, care au declarat că firma lui Varadinov Iordan „Econatur” arenda la piața Bogdan Voievod încăperi, unde era afișată reclama „Econotur” și ei se ocupau cu realizarea mezelurilor.

Instanța a constatat, incontestabil, că la 01.11.2005, între firma „Extremum” din numele directorului general Tarasov V., în persoana și sub semnătura directorului pieții Isacenco Ion și persoana fizică Ternovski Alexandr a fost încheiat contractul comercial nr. 200 pe un termen de 1 an, începând cu 01.11.2005 până la 01.12.2006. Punctul 1.1 a contractului nominalizat prevedea dreptul inculpatului de a transmite în sublocațiune a încăperilor luate în locațiune, adică dreptul de dispoziție. Acest contract a fost încheiat cu respectarea prevederilor art. 875,876,877, 886, 894 Codului civil.

Ulterior, la 07.12.2005, în baza contractului de locațiune nr. 200 din 01.11.2005 care prevedea direct dreptul de a transmite în sublocațiune a încăperilor, inculpatul a încheiat cu SRL „Econatur”, în persoana directorului Varadinov Iordan, contractul de locațiune a două încăperi nelocuibile din str. Bogdan Voievod, mun. Chișinău, dintre care una cu suprafața de 114 m.p.. începând cu 07.12.2005 și una cu suprafața de 50 m.p., începând cu 01.06.2006, fapte confirmate și prin fotografiile anexate la materialele dosarului. Acest contract de asemenea a fost încheiat cu respectarea prevederilor art. 875,876,877, 886, 894 Codului civil. Faptul încheierii contractului dat nu este neagat de către Varadinov Iordan și se mai confirmă prin scrisoarea ultimului nr. 1/06 din 20.01.2006, prin care el solicită rezilierea contractului de locațiune din 07.12.2005, începând cu 01.02.2006, din motivul insuficienței mijloacelor financiare pentru achitare.

În legătură cu faptul că SRL „Econatur” nu-și onora obligațiile conform contractului, Ternovski Alexandr corect s-a adresat în judecata civilă către SRL „Econatur” cu privire la încasarea datoriei. Adică a apărut un litigiu care corect a fost intentat de inculpat în ordinea procedurii civile, iar Varadinov Iordan s-a adresat la CCCEC în vederea începerii urmăririi penală pe motive inventate, cu scopul de a se eschiva de la achitarea datoriei pentru încăperile luate în locațiune.

Deci, în cadrul procesului civil inculpatul corect a prezentat în calitate de probă contractele de locațiune nr. 200 din 01.2005 și din 07.12.2005, întocmite conform legislației în vigoare.

Toate litigiile ce au apărut în procesul executării contractului, cum ar fi presupunerea că inculpatul nu a avut dreptul să transmită în sublocațiune încăperile respective, termenul contractului, mărimea plății și altele urmau a fi soluționate numai în ordinea procedurii civile dar nu pe calea procesului penal.

Inculpatul, întru apărarea drepturilor sale, la 13.05.2006 a înaintat Judecătoriei sect. Rîșcani o acțiune civilă către SRL „Econatur”, cerând încasarea d sumei de 8.258 dolari SUA. Ca reclamant și participant la procesul civil nr. 2-2109/06, întru confirmarea dreptului de dare în arendă a două spații comerciale - pavilioane cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău către SRL „Econatur”, inculpatul a prezentat contractul din 07.12.2005, legal încheiat cu directorul SRL „Econatur” ,Varadinov Iordan, și contractul de locațiune nr. 200 din 01.11.2005 încheiat cu SRL „Extremum” în calitate de locatar. Ambele contracte fiind încheiate în baza legii.

Instanța a reținut că volumul probelor prezentate de acuzare și examinat în cadrul cercetării judecătorești nu confirmă învinuirea adusă inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 27, 190 alin. (5), art. 310 alin. (1) Cod penal, și ultimul urmează a fi achitat conform prevederilor art. 390 alin. 1 pct. (3) Cod de procedură penală, din motivul că nu s-a constatat existența faptei incriminate.

Instanța la fel a constatat că organul de urmărire penală a înaintat învinuirea inculpatului cu încălcarea termenelor procedurale prevăzute de art. 63 Cod de procedură penală, fiindcă Ternovski Alexandr a fost recunoscut în calitate de bănuț pe art. 27, 195 alin.(2) și art. 310 alin. (1) Cod penal prin ordonanța de începere a urmăririi penale din 05.02.2007, apoi prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț din 02.04.2007, însă după expirarea a trei luni de la recunoașterea acestuia în calitate de bănuț organul de urmărire penală, contrar prevederilor art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală nu a emis o ordonanța de punere sub învinuire sau de scoatere de sub învinuire a acestuia.

Abia la 28.05.2008, adică peste 13 luni și 26 zile de la recunoașterea în calitate de bănuț, în privința inculpatului a fost emisă ordonanța de punere sub învinuire.

Calitatea de bănuț a inculpatului a încetat de drept, conform art. 63 alin. (6) Cod de procedură penală, la 02.07.2007, adică după expirarea a trei luni de la recunoașterea acestuia în calitatea de bănuț direct prin ordonanța de începere a urmăririi penale, fiindcă ulterior nu a fost emisă o ordonanță motivată în baza art. 63 alin.(2) pct. 3 Cod de procedură penală cu acordul Procurorului General de menținere în privința lui Ternovschi Alexandr a calității de bănuț mai mult de trei luni.

Conform art. 230 al. 2 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, emiterea cu întârziere a ordonanței de punere sub învinuire a

inculpatului prezintă o încălcare esențială a legii procesuale penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale persoanei, iar în baza art. 94 alin. (1) pct. 8), alin. (2) Cod de procedură penală această ordonanță este nulă și respectiv în corespundere cu art. 251 Cod de procedură penală devin nule și toate celelalte acte procedurale de la urmărirea penală.

3. Procurorul a declarat apel, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 27, 190 alin. (5) Cod penal la 9 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții administrative de dispoziție și organizatorico-economice pe un termen de 3 ani. În baza art. 310, 60 Cod penal a-l libera pe inculpat de răspunderea penală și conform art. 332 Cod de procedură penală a înceta procesul penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție. De încasat de la inculpat valoarea acțiunii civile.

Apelantul a invocat că soluționarea cauzei și emiterea sentinței s-a efectuat contrar principiilor generale ale efectuării justiției, fără cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a probelor prezentate și administrate.

Instanța de judecată la emiterea sentinței în partea descriptivă s-a redus doar la redarea declarațiilor părții vătămate, martorilor și a inculpatului fără a motiva elocvent hotărârea adoptată.

Instanța de judecată, la analiza circumstanțelor cauzei și probelor prezentate de acuzarea de stat, greșit a calificat totalitatea semnelor obiective și subiective ale faptelor prejudiciabile comise de inculpat și care constituie infracțiuni concrete prevăzute de legea penală.

3.1 Apel a declara și reprezentantul Î.M. „Econatur” SRL „în persoana administratorului procesului de insolabilitate, Zarecinev Vladimir, în care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza învinuirii înaintate, cât și în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.125 alin. (1), 196 alin. (1), 199 alin. (3), 252 alin. (2) lit. b) Cod penal. A-l recunoaște în calitate de pârît pe cauza civilă pe Ternovschi Alexandr în baza alin. (1) și alin. (2) art. 73 Cod de procedură penală. A-i recunoaște de asemenea solidar în calitate de pârîți pe cauza civilă, pentru recuperarea pagubei pricinuite reclamantului civil întreprinderii ÎM „Econatur” SRL, următoarele întreprinderi: Societatea comercială „KOHAV SIMHA” SRL c/f 1006600047550, capitalul statutar 395400 lei; „Mazal Tov” SRL codul fiscal 1008600005844, capitalul statutar 5400 lei; „Lehaim” SRL codul fiscal 1008600005822, capitalul statutar 5400 lei, unicul proprietar și administrator care este inculpatul Ternovski Alexandr. A încasa de la pârîtul Ternovschi Alexandr, de asemenea solidar de la pârîții pe cauza civilă, în beneficiul reclamantului întreprinderii ÎM „Econatur” SRL, paguba materială pentru venitul ratat în sumă de 1.673.303 lei și 300.000 ca pagubă reputației, în legătură cu intentarea procedurii de insolabilitate de către Judecătoria Economică de Circumscripție a întreprinderii ÎM „Econatur” SRL.

Apelantul a indicat că, necătînd la acțiunile sale de falsificare, inculpatul a mai săvîrșit infracțiunea de ducerea în eroare a instanței de judecată, care ca rezultat au pus sechestru pe conturile întreprinderilor ÎM „Econatur” SRL, care nu sînt ridicate nici pînă la moment.

Anume prin acest sechestru care durează de 6 ani, întreprinderii i-au fost cauzate daune și venituri ratate, și nu falsuri în acte cum a relatat instanța de fond, care neîntemeiat nu a examinat acțiunea civilă.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2013, ambele apeluri au fost admise, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Ternovski Alexandr a fost condamnat în baza art. 27, 190 alin. (5) Cod penal la 8 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții administrative de dispoziție și organizatorico – economice pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, din momentul reținerii.

Ternovski Alexandr a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 310 alin. (1) Cod penal, cu încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea prescripției de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Î.M. „Econatur” SRL în partea încasării prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirelor convenite să hotărască instanța civilă, iar în partea încasării prejudiciului moral a fost respinsă ca nefondată.

Instanța de apel a constatat că Ternovski Alexandr, în scopul dobândirii ilicite, prin înșelăciune și abuz de încredere, a bunurilor altei persoane, în noiembrie - decembrie 2005, fără a dispune de dreptul de dispoziție asupra bunurilor a pregătit un plan infracțional bine gândit și plasând un anunț privind darea în arendă a două spații comerciale - pavilioane cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău.

În continuare, după acceptarea ofertei menționate de SRL „Econatur”, Ternovski Alexandr, în vederea realizării intenției sale criminale, prin abuz de încredere, prezentându-se ca proprietar a două spații comerciale - gherete, cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău, i-a propus directorului SRL „Econatur”, Varadinov Iordan să încheie un contract de arendă a gheretelor respective. Fiind convins că Ternovski A. este în drept de-a contracta darea în arendă I. Varadinov a acceptat semnarea contractului.

La 07 decembrie 2005, pentru realizarea intenției sale criminale, de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane în proporții deosebit de mari, înșelându-l pe directorului SRL „Econatur”, Varadinov Iordan, că este proprietar a două spații comerciale - gherete, cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău, Ternovski A. prin abuz de încredere, a încheiat și semnat cu Varadinov Iordan contractul de arendă a spațiilor comerciale menționate, pe un termen de un an, începând cu 07 decembrie 2005 până la 07 decembrie 2006, stipulând în pct. 3.1. a contractului drept plata de arendă în sumă de 5000 dolari SUA lunar, respectiv cu prețul contractului de 60.000 dolari SUA, ce conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la ziua semnării contractului echivalau cu 769.800 lei.

Ulterior, din cauze independente de voința inculpatului Ternovski Alexandr, intenția acestuia de dobândire și însușire ilicită a bunurilor SRL „Econatur” sub formă de 60.000 dolari SUA ce echivalau cu 769.800 lei,

nu și-au produs efectul și la 20 ianuarie 2006, prin scrisoarea nr. 1/06, SRL „Econatur” l-a informat și a solicitat de la Ternovski Alexandr rezilierea contractului din 07 decembrie 2005 pe motivul insuficienței mijloacelor financiare pentru achitare.

Tot, el, Ternovski Alexandr, **se mai învinuiește** de către organul de urmărire penală că în scopul voalării intenției sale infracționale și redării unui aspect legal al acțiunilor întreprinse la semnarea contractului din 07 decembrie 2005 cu SRL „Econatur”, la 13 mai 2006 a înaintat Judecătoria sect. Râșcani o acțiune civilă către SRL „Econatur”, cerând încasarea de la ultimii a sumei de 8258 dolari SUA.

În continuare, fiind participant la procesul civil nr. 2-2109/06 judecat de Judecătoria Râșcani mun. Chișinău, intentat în baza cererii lui Ternovski A. din 13 mai 2006, având calitatea de reclamant și întru confirmarea dreptului de dare în arendă a două spații comerciale - pavilioane cu suprafața totală de 164 m.p., amplasate în piața agricolă „Bogdan Voievod” din str. Bogdan Voievod 1, mun. Chișinău către SRL „Econatur” prin contractul din 07 decembrie 2005, Ternovski A. a falsificat și la 01 august 2006 a prezentat ca probă în instanța de judecată contractul de arendă nr. 200 din 01 noiembrie 2005 încheiat cu SRL „Extremum” în calitate de arendator.

La 27 octombrie 2006 Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău în baza documentelor prezentate de către A. Ternovski, fără a cunoaște despre faptul falsificării contractului de arendă nr. 200 din 01 noiembrie 2005, a emis hotărârea de a încasa de la SRL „Econatur” în folosul cet. Ternovski suma de 8258 dolari SUA., care la moment conform cursului oficial al BNM, echivalau cu 109.264.90 lei. Hotărârea în cauză, până la intrarea ei în vigoare, a fost atacată cu recurs în Curtea de Apel Chișinău și la 06 februarie 2007 a fost casată de Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău, și cauza remisă la o nouă examinare în aceeași judecătorie în alt complet de judecată.

Instanța de apel a statuat că părțile au avut acces în egală măsură la cercetarea probelor în cadrul ședințelor judiciare, respectându-se prevederile art. 101 alin.(4) CPP și astfel, instanța de apel se află în condiția de a judeca apelul prin verificarea legalității și temeiniciei hotărârii atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar.

Acțiunile întreprinse de inculpat au fost apreciate de instanță drept metode sub care se prezintă tentativa de escrocherie, deoarece prin intermediul acestor acțiuni inculpatul a încercat să exercite o influențare asupra conștiinței și voinței victimei, dezinformându-i conștient realitatea și în consecință ultima a presupus, în mod real, caracterul legitim al înțelegerii avute.

Aceasta, indică instanța, se confirmă prin faptul că inculpatul ca persoană fizică nu a avut în folosință spații comerciale cu suprafața totală de 164 m.p. în hala de carne din piața "Bogdan Voievod", **prin urmare contractul comercial nr. 200 din 01 noiembrie 2005 este fals.** Aceste fapte au fost confirmate atât în cadrul ședinței instanței de fond cât și în ședința instanței de apel de martorii Axentiev Ion, Isacenco Ion, Trahtenbroit Eli, cât și prin raportul de expertiză nr. 144 din 28 august 2007 din care rezultă că înscrisurile cifrice și literale, semnătura din numele lui Ternovski A. din contractul menționat sun executate de inculpat.

Deci, inculpatul, prin înșelăciune și perfectare a unor contracte false și ilegale a încercat să intre în posesia a 60.000 dolari SUA, intenție care nu a fost dusă pînă la capăt fiind demascat de SRL "Econatur", care **a renunțat de la contractul ilicit** întocmit cu inculpatul.

Referitor la epizodul de falsificare a probelor vinovăția inculpatului este dovedită pe deplin prin declarațiile martorilor Axentiev Ion, Isacenco Ion și Trahtenbroit Eli care au menționat că contractul nr. 200 din 01 noiembrie 2005 este fals, deoarece acest contract nu poate fi încheiat cu o persoană fizică deținătoare de patentă, iar blancheta a fost completată de inculpat, fiind aplicată ștampila veche ce nu era valabilă la momentul întocmirii contractului indicat.

Rezultă că inculpatul a prezentat în procesul civil intentat la acțiunea sa față de SRL „Econatur” probe false și anume: contractului nr. 200 din 01 noiembrie 2005, certificatului eliberat de piața „Bogdan Voievod” privind lipsa datoriilor SRL „Econatur”, explicațiile cet. Bodrug Grigore și Jechiu Valentin privind evacuarea utilajului SRL „Econatur”.

Prin urmare este evidentă prezența **tuturor semnelor calificative** ale infracțiunilor prevăzute de art. 310 alin. (1) și art. 27, 190 alin. (5) din Codul penal în acțiunile inculpatului, iar acest fapt impune atragerea lui la răspundere penală pentru aceste infracțiuni.

Acțiunea civilă privind încasarea pagubei materiale suportate de ÎM "Econatur" SRL urmează a fi admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, deoarece în această parte n-a fost probat mărimea prejudiciului cauzat, n-au fost prezentate anumite documente confirmative care ar fi demonstrat cuantumul despăgubirilor materiale, cu atât mai mult că în acțiune se solicită atragerea la răspunderea materială și alte firme.

Condamnarea inculpatului constituie în sine o compensație suficientă pentru orice prejudiciu moral suferit de ÎM "Econatur" SRL.

5. Avocatul Alexandru Bogos a declarat recurs ordinar în numele inculpatului, în care solicită casarea acestei decizii și menținerea sentinței instanței de fond.

Recurentul a invocat că decizia instanței de apel este ilegală și nefondată, bazată pe interpretarea eronată a legii, aprecierea subiectivă și unilaterală a probelor, fiind adoptată cu încălcări procesuale.

Instanța de apel a apreciat declarațiile inculpatului fără a ține cont de cerințele art. 100-101 Cod de procedură penală, chiar dacă se face trimitere la ele. Acestea nu au fost apreciate din punct de vedere a concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor cu celelalte probe administrate în cadrul urmăririi penale și examenării judiciare în instanța de fond.

Învinuirea formulată inculpatului nu și-a găsit confirmare, deoarece nici în materialele dosarului și nici în depozițiile martorilor nu sînt prezente oarecare indicii sau semne constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (5) și art. 310 alin. (1) Cod penal.

Semnătura din numele lui Ternovski Alexandru din conținutul Contractul nr. 200 datat cu 01 noiembrie 2005, plasată în rubrica „Контрагент”, este executată de inculpat.

Afirmațiile instanței de apel că contractul nr. 200 din 01 noiembrie 2005 a fost falsificat de către inculpat sunt bazate numai pe presupuneri, fără a ține cont de probele incontestabile - rapoartele de expertiză grafologică din 15 mai 2007 și 28.08.2007 prin care în totalitate este combătută poziția procurorului și se dovedește poziția inculpatului că contractul nominalizat a fost încheiat legal, semnat de ambele părți, fiind confirmat de ștampila persoanei juridice fără careva falsificări.

Probele indicate au un caracter incontestabil și sunt net superioare declarațiilor martorilor cointeresați - colaboratori ai pieții „Bogdan Voievod”.

În legătură cu faptul că SRL „Econatur” nu-și onora obligațiile conform contractului, a apărut un litigiu care corect a fost intentat de către inculpat în ordinea procedurii civile. Pe parcursul examinării litigiului I. Varadinov s-a adresat la CCCEC pe motive absolut inventate, cu scopul de a se eschiva de la achitarea datoriei pentru încăperile folosite în cadrul locațiunii.

Întru apărarea drepturilor sale inculpatul a prezentat instanței civile contractul din 07 decembrie 2005 încheiat în baza legii cu directorul SRL „Econatur”, I. Varadinov, și contractul de locațiune nr. 200 din 01 noiembrie 2005 încheiat cu SRL „Extremum” în calitate de locatar.

Ambele contracte fiind legal încheiate și pînă la moment sunt în vigoare, rezilierea lor nu a fost inițiată și nu a avut loc nici sub un pretext, nici pe cale judiciară.

Emiterea cu întârziere a ordonanței de punere sub învinuire a lui Ternovski Alexandr prezintă o încălcare esențială a legii procesuale penale, care afectează drepturile și interesele legitime ale inculpatului, iar în baza art. 94 alin. (1) pct. 8), alin. (2) Cod de procedură penală este nulă și respectiv, în corespundere cu art. 251 Cod de procedură penală, devin nule și toate celelalte acte procedurale de la urmărirea penală.

În această privință instanța de apel nu s-a expus în nici un mod, lăsînd încălcările stabilite de către instanța de fond fără nici o apreciere, necătînd la faptul importanței deosebite pentru stabilirea faptului vinovăției inculpatului și atragerii lui la răspundere penală pentru comiterea infracțiunii deosebit de grave.

În drept recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

6. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv în temeiul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și cînd nu au fost întrunite elementele infracțiunii. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece cauza și în baza temeiurilor neinvocate, dar fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

În primul rând, conform art. 415 alin. (1) pct. 2), alin. (2/1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, admite apelul, casînd sentința total, și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță. Judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. În corespundere cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. Potrivit art. 24 alin. (2), (4) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Conform art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului.

Potrivit jurisprudenței naționale și CtEDO, avînd în vedere dispozițiile art. 6 din CEDO, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare bazîndu-se exclusiv pe dosarul din prima instanță în temeiul căruia inculpatul fusese achitat. Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți (*hotărîrile CEDO Popovici împotriva Moldovei din 27 noiembrie 2007, §72, și Dănila împotriva Romîniei din 8 martie 2007, §62-63*). Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului (*hotărîrea CEDO Spînu împotriva Romîniei din 29 aprilie 2008, §60*).

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CtEDO, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărîrea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței CtEDO și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărîre de achitare pronunțată de prima instanță, să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art. 24 și art. 26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Totodată, în pofida normelor specificate, a principiului contradictorialității în procesul penal și a jurisprudenței nominalizate, se observă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de apel, în cadrul rejudecării cauzei potrivit regulilor generale după achitarea inculpatului, procurorul nu a solicitat să fie cercetate direct și nemijlocit probele concrete ale acușării, în fața instanței de apel nu au fost audiați inculpatul și martorii decesivi ai acușării cum ar fi persoanele care au semnat contractele de locațiune invocate în rechizitoriu, or necesitatea audierii acestora sau citirii depozițiilor lor de la urmărirea penal nici nu a fost discutată în ședința judiciară (*f. d. 56-62, vol. 3*).

Mai mult, procurorul în ședința instanței de apel nu a invocat nici o probă scrisă, cu toate că anume acestea constituie obiectul de fond al acușării deoarece inculpatul a fost învinuit de falsificarea actelor și întocmirea unor contracte prin înșelăciune și abuz de încredere în vederea săvârșirii tentativei de escrocherie prin intermediul lor (*f. d. 239 v. 2, f.d. 56-62 vol. 3, pct. 2 din decizie*).

Cele expuse denotă faptul că procurorul s-a eschivat să-și exercite în fața instanței de apel sarcina prezentării probelor, adică nu și-a susținut apelul și volumul învinuirii înaintate inculpatului, care a fost anterior achitat de instanța de fond, omițând legala posibilitate oferită de prevederile art. 414, 419 Cod de procedură penală, de a-și dovedi motivele invocate în apel.

În același timp se atestă că instanța de apel din oficiu, adică din propria inițiativă, a cercetat probele scrise conținute în dosar, pe care le-a consemnat în procesul verbal al ședinței de judecată fără a descrie esența lor, a selectat din acestea dovezile care, tot în viziunea ei, confirmă vinovăția inculpatului și le-a pus la baza sentinței de condamnare a lui (*f. d. 60-62 vol. 3, pct. 4 din decizie*).

Pe lângă acesta, în descriptivul deciziei contestate este indicat că: „*Instanța de apel a statuat că părțile au avut acces în egală măsură la cercetarea probelor în cadrul ședințelor judiciare, respectându-se prevederile art. 101 alin.(4) CPP și astfel, instanța de apel se află în condiția de a judeca apelul prin verificarea legalității și temeiniciei hotărârii atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar*”. Rezultă că instanța de apel a decis din start să judece apelul procurorului după alte reguli decât cea stipulată în art. 419 Cod de procedură penală, lipsindu-se, astfel, de suportul legal pentru adoptarea unei sluiții de condamnare a inculpatului după achitarea lui de către instanța de fond (*f. d. 65 vol. 3, pct. 2 și 4 din decizie*).

În asemenea împrejurări instanța de apel a încălcat principiul contradictorialității procesului penal, deoarece a pronunțat o hotărâre în defavoarea inculpatului în baza probelor învinuirii selectate și cercetate din oficiu, a constatat vinovăția inculpatului în baza acelorași probe care au determinat-o pe prima instanță să pronunțe sentința de achitare, în cazul în care procurorul nu și-a susținut apelul și volumul învinuirii înaintate inculpatului achitat de instanța de fond, fără a prezenta probe, fără a audia martorii decesivi ai acușării și inculpatul, lezând, astfel, dreptul ultimului la un proces echitabil, drept garantat de art. 6 din CEDO.

Totodată, prevederile art. 427 Cod de procedură penală oferă posibilitatea contestării prin intermediul recursului ordinar doar a hotărârilor judecătorești, pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar nu și

contestarea acțiunilor sau inacțiunilor procurorului care a participat la judecarea apelului în vederea redresării omisiunilor procesuale comise de el.

În hotărîrea CEDO din 6 aprilie 2010, în cauza Ștefan vs. România, este clar specificat că procurorul are obligația de a reflecta pretensele erori înainte de pronunțarea unei hotărîri definitive, iar statul este cel care trebuie să-și asume erorile comise de procuror și aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză.

Prin urmare, soluția dispunerii rejudecării cauzei pentru examinarea repetată a apelului procurorului potrivit regulilor primei instanțe, în vederea unei eventuale condamnări a persoanei achitate, în cazul în care procurorul nu a susținut în apel învinuirea, după achitarea inculpatului de către instanța de fond, prin invocarea cercetării directe a probelor acuzării, iar instanța de apel a sfidat principiul contradictorialității în procesul penal, ar fi una lipsită de orice suport legal și care ar crea o situație mai gravă pentru persoana în favoarea căreia a fost declarat recurs.

În al doilea rînd, conform art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 394 alin. (1) pct. 1)-5), alin. (3) pct. 1) Cod de procedură penală, partea descriptivă a hotărîrii de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. Partea descriptivă a hotărîrii de achitare trebuie să cuprindă indicarea învinuirii pe baza căreia cauza în privința învinuitului a fost trimisă în judecată. Potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeierile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Aceste prescripții legale la fel au fost ignorate de instanța de apel.

Or, în partea descriptivă a deciziei atacate instanța de apel, specificînd că inculpatul „se învinuiește” de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 310 Cod penal, adică stabilind circumstanțe proprii unei hotărîri de achitare, nu a constatat fapta falsificării probelor în procesul civil de care inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat, conform dispozitivului deciziei adoptate (*f. d. 65 vol. 3, pct. 4 din decizie*).

Mai mult, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel lipsește aprecierea tuturor probelor cercetate în mod separat apoi în coroborarea lor, motivul pentru care au fost respinse probele apărării și a depășit limitele învinuirii invocînd împrejurări neimputate inculpatului prin actul de învinuire, cum ar fi că el „a prezentat în procesul civil intentat la acțiunea sa față de SRL „Econatur” probe false și anume: ...certificatului eliberat de piața „Bogdan Voievod” privind lipsa datoriilor SRL „Econatur”, explicațiile cet. Bodrug Grigore și Jechiu Valentin

privind evacuarea utilajului SRL „Econatur”(f. d. 239 v.. 2, f. d. 65 vol. 3, pct. 4 din decizie).

Pe lângă aceasta, în decriptivul deciziei contestate lipsește încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, or instanța de apel indicând că „*este evidentă prezența tuturor semnelor calificative ale infracțiunilor prevăzute de art. 310 alin. (1) și art. 27, 190 alin. (5) din Codul penal în acțiunile inculpatului*” nu a concretizat și esența acestor elemente constitutive ale infracțiunilor nominalizate (f.d. 65 vol.3, pct. 4 din decizie).

Dat fiind că instanța de apel nu a constatat falsificarea de către inculpat a contractului din 01 noiembrie 2005 conform căruia el avea dreptul să transmită în locațiune persoanelor terțe încăperile respective, adică a comiterii de către acesta a infracțiunii prevăzute la art. 310 alin. (1) Cod penal, devine lipsită de orice probatoriu și acuzarea inculpatului în baza art. 27, 195 alin. (5) Cod penal. Or, acest capăt de acuzare era fondat pe presupunerea că inculpatul nu dispunea de dreptul de dispoziție asupra acestor bunuri” (f. d. 239 v.. 2, f. d. 65 vol. 3, pct. 2 și 4 din decizie).

În al treilea rând, conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală. Potrivit art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, partea descriptivă a hotărîrii de condamnare trebuie să cuprindă motivele pentru care instanța a respins probele apărării. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeuriile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului.

Instanța a sfidat și normele de drept enunțate, or nu s-a pronunțat în niciun fel asupra constatării conținute în partea descriptivă a sentinței, că organul de urmărire penală a încălcat prevederile art. 63 Cod de procedură penală, fapt ce a generat nulitatea ordonanței de punere sub învinuire a inculpatului (pct. 2, 4 și 5 din decizie).

Circumstanțele enunțate denotă, în mod concludent, că hotărîrea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, că în acțiunile inculpatului lipsesc elementele infracțiunilor imputate, adică că instanța de apel a comis erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală și greșit a admis apelul procurorului.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează total hotărîrea atacată și menține hotărîrea primei instanțe, în cazul în care apelul a fost greșit admis.

Circumstanțele nominalizate atestă, astfel, că recursul inculpatului este întemeiat, că erorile de drept comise de instanța de apel impun soluția casării ei și menținerea sentinței instanței de fond, deoarece apelul procurorului a fost greșit admis de către instanța de apel.

7. Conform art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Alexandru Bogos, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2013 în privința inculpatului Ternovschi Alexandr Victor, deoarece apelurile procurorului și a reprezentantului Î.M. „Econatur” SRL au fost greșit admise, și menține sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 mai 2012.

Decizia este irevocabilă, pronunțată în ședința publică din 24 decembrie 2013.

Președinte	/semnătură/	Constantin Gurschi
Judecători	/semnătură/	Iurie Diaconu
	/semnătură/	Andrei Harghel
	/semnătură/	Ion Arhiliuc
	/semnătură/	Ion Vîlcov
Copia corespunde originalului		
Judecător		Iurie Diaconu

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Alexandru Bogos, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2013 în privința inculpatului Ternovseki Alexandr Victor, deoarece apelurile procurorului și a reprezentantului Î.M. „Econatur” SRL au fost greșit admise, și menține sentința Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 28 mai 2012.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată va fi pronunțată la 24 decembrie 2013.

Președinte	/semnătură/	Constantin Gurschi
Judecători	/semnătură/	Iurie Diaconu
	/semnătură/	Andrei Harghel
	/semnătură/	Ion Arhiliuc
	/semnătură/	Ion Vîlcov
Copia corespunde originalului		
Judecător		Iurie Diaconu